ఎండ మావులు

ప్రొద్దుటనుండి ఆఫీసులో కొట్టుకు పని, చికాకుతో ఇంటికి వచ్చేసరికి ఇల్లు తాళంవేసి వుండడంతో, పట్టరాని కోపం వచ్చింది యాజులుకి. పైగా అలసిపోయి, వచ్చి, కాళ్లుచేతులులాగి, తలదిమ్ముతో వస్తాడని వూహించుకోక, ఇష్టం వచ్చినట్లు స్నేహితులు, క్లబ్బులు, స్త్రీ సమాజాలకు హాజరవ్వడంకు తు, చా తప్పకుండా వుంటే ఈ శారద చర్య వళ్లు ఉడక పెట్టింది.

నెలరోజుల్లోనూ, ఇలా ఇళ్ళకు తాళం వుండడం, తనకు కనీసం నడుం వాల్చడానికైనా స్థలం లేకపోవడం జరుగుతూనే వుంటుంది ముప్పాతికరోజుల్లో. పిడికిళ్లు బిగపెట్టుకుని, ఘట్టిగా తినాలని అనుకుంటూనే, కాఫీహోటలుకు వెళ్ళి నైవేద్యం స్వాహాచేసి వచ్చేశాడు.

ఆరోజు అలాగే వచ్చి, అరుగుమీద కూలబడ్డాడు. ఇద్దరు ముగ్గురు పలకరించేరు. ఓసారి తనస్థితి, మరోసారి గుమ్మానికితాళం చూచి నవ్వేసివెళ్లేరు. సిగ్గుపడ్డాడు. తను ఎంత తక్కువ మాపులో వుండిపోవలసి వొచ్చిందో అని. పైగా ఆఫీసరు "నువ్వు పనిసరిగ్గా చెయ్యటంలేదు...ఇలా అయితే" మండిపడడం, మరింత దిగతీసింది.

ఆలోచిస్తే, నిజంగా ఆ ఆఫీసులో తనే మొట్టమొదట, ఆ విధానంకు పునాది వేసి, పెంచి, పెద్దచేసి, ఉన్నతుల్లో రెండు మెట్లుయెక్కి, నలుగురు వెళ్ళిపోయిన ఆఫీసర్లచేత 'సభాష్' అనిపించుకున్నాడు. అలాంటప్పుడు క్రిందివాళ్ళని మానవులుగా చూడని ఈ వ్యక్తి భావనే అర్థంకావటం లేదు. తీరా తను చేసినతప్పు ఏమిటి అన్నా కన్పడదు.

సందు మలుపునగ్గర ఉరుకు లురుక్కుంటూ వస్తోంది శారద. చూపుమేరకు వచ్చేసరికి నవ్వింది చామంతి పువ్వుల్లోంచి రేకులు విచ్చుకున్నట్లు, పుచ్చపువ్వులా వెలుగుతూ ...

కోటు పుచ్చుకుంది. "త్వరగా మీరు రాకుండా వచ్చెయ్యాలనుకున్నాను. మా మేస్టరు యింటికి తీసుకువెళ్ళింది. టీ వగైరాలిచ్చింది. ఆలస్యం అయిపోతూనే వుంది. మా సాబ్‌కు కోపం వస్తుంది" అని అన్నాకూడా వదల్లేదు..."

ఓసారి కనుకొలుకుల్లోంచి చూచింది శారద. చలించలేదు యాజులు.

"కాఫీడికాక్షన్ వేసేసెట్టేను. కుంపటి అంటించడం వేడిచేసి ఇచ్చేస్తా"

అప్పటికీ మాట్లాడలేదు. నోరు విప్పాలన్న కోర్కవున్నా ఏవిధంగా మొదలుపెట్టాలో అన్నది గజిబిజిగావుంటే ఉడికిపోతున్న అన్నం మెతుకే అయ్యేడు. ఇన్నాళ్లూ దానికోసం చేసిన త్యాగంఅంతా ఎత్తిపొడిచింది. తను ఆఖరుకు నిలువు దోపిడీ అవబడ్డా, ఈషణ్మాత్రం అయినా కృతజ్ఞతలేకుండానే, అది సంచరించటంతో త్యాగంచెయ్యడం అన్నది అసలు జీవితంలో ఎంతఓటిపదమో అనిపించింది.

ఆరోజు... ఏడుసంవత్సరాలవెనుక... ఈ ఇంటిగుమ్మంలో కాలెట్టింది. అప్పుడు ఇల్లువిధాల్లో అభివృద్ధికోసం సంపాదనంతా దానిచేతుల్లో పెట్టేడు. దీపపువెల్తురు క్రమ్ముకున్నట్లు చీకట్లన్నీ శూన్యంలోంచి

కందుకూరి లింగరాజు

మాయమైపోయి పరిసరాల్లో నింపుకున్నాయి. అవన్నీ మెరసినీ పోయేయి. ఆఖరుకు చోటులేకుండా, అంతస్థుల్లా పేరుకున్నాయి.

తర్వాత కాలంలో వచ్చిన అనుయాయులందరూకూడా ఆశ్చర్యపోయేరు 'ఇవన్నీ మేంకొన్నవే... మా జీతంలో' అని అది చెపుతుంటే సర్కారువారు ఉద్యోగాల్లో అంతస్థులిచ్చినట్లయ్యేది.

చాలాసార్లు అనుకున్నాడు. ఈనాటి ఉన్నతికంతా తనా అదా కారణం అన్న మీమాంసా కల్గింది. "అల్లుడుగారు చాలా జాగ్రత్తవంతులు. ఆయనకు ఇంట్లో ఏం వేం కావాలో తెలుసు..." ఆ వరసలో అత్తగారు అనడంతో శరీరంమీద దుశ్శాలవులు కప్పుకున్నట్లు అయ్యింది.

తనెంత త్యాగం ... ఖర్చులు తగ్గించుకుని, పెట్టిన తిండిని తిని, చిరిగిన బట్టలు కట్టుకొని..ఒక్క కోటుతోటే గడిపిచేసేడు. చేస్తున్నాడుకూడాను. అది పదిమందినోటమ్మట విన్నప్పటినుండి...తనకోసం, తనసుఖం, ఏక్షణాన్కి ఏమికావాలో అన్న చింతన, దానిని సమకూర్చడానికి ఆయత్తత ఎందుకు చెయ్యదూ అన్నకోపం, ద్వేషం, చెయ్యవలసి వుంటుంది అన్న ఆశ చిమ్ముకునేది.

చాలాసార్లు, ఏదో, ఎవరో వచ్చినప్పుడు వస్తుప్రదర్శనాలివ్వడం "మాకూ చాలాకాలంనుండి అల్లాంటి ఫిల్టరు కొనుక్కోవాలని, ఇల్లాంటి ఇడ్డెన్ల పాత్ర కొనుక్కోవాలని, చిన్న కోరంకోసం బజారంతా మొన్న తిరిగాం, ఎక్కడ కొన్నారనీ" అండంతో 'ఆయనా' నేను వెళ్లే కొన్నాం అండీ!" అది అనడం, వాళ్లు "మీ ఆయనకు ఎంత ఓపిక ... మావారైతే కన్నూ మన్నూ కుంటారు"ఇల్లాంటి వల్ల, మంత్రాలే అయితే, స్వతాగ చింతకాయలు రాలినట్లే, వుండేది. దాంతో వంటింట్లో గిన్నెలమీదనుండి, కుర్చీలు, బల్లలమీదుగా తన త్యాగంకు ఆందోళికం పట్టేసేడు; వీళ్లందరు బోయులైతే.

ఇన్నిజరిగినా, అదిమాత్రం చస్తే, తన

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
అరుణ
గర్భాశయ రోగనివారిణి
ఆయుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్ మద్రాసు-17

★ ఎండమావులు ★

డుట అనగు. తన్ని గుర్తించదు. అనామకుడి క్రిందే తీసి వేస్తుంది.

పైగా "ఈచాకిరీలో వసుహీనం అయిపోతోంది. ఉదయం ఆరుగంటలకు లేస్తే రాత్రి పది అయ్యేవరకూ కూడా నడుం వాల్చడానికి తీరుబడే లేదు" అని అనని రోజు లేదు. పైగా తనేదో మహాసుఖపడుతున్నట్లు, ఆ సుఖం కోసం. శరీరాన్ని ముక్కలుముక్కలుగా కోసి రోజూ నివాళి పట్టినట్లున్నా అంటుంది.

దాని త్యాగాన్ని గూర్చి ఆలోచిస్తే, చాలా లుగసానుగా వుంటుంది. ముప్ఫై రోజులూ తిట్లుతిని, నడుంవిరిగేట్లు బల్ల ముందర కూర్చుని, ఆఫీసర్లకు 'జీ హుజూరు' అంటూ వంగివంగి నడుమే వంగినట్లు చేసుకుని, ఆ ఇచ్చే కరుకులకు, ఒళ్లూ కళ్లూ ఒకటో తారీఖుమీద వుంచడం, తీరా ఇంటికి వచ్చేసరికి

"జీతంలో ఈ మాటు ఎనిమిదిరూపాయిలు తక్కువైయ్యేయేం?" అంటుంది.

"నా హోటల్కు..." అంటే

"రోజూ ఫ్లాస్కులో టీ పోసి ఇస్తున్నాగా!"

అల్లా అన్నప్పుడు, కనీసం దూ దూ అంటే వస్తాయి అవి పెడితే తింటాయి. కసిరితే దీనాలాపంగా పోతాయి. వాటి విలువల్కు తన స్థితికి జ్ఞాపకం వచ్చేది పోలిక.

అధైర్య పడవద్దు

శాస్త్రీయమైన, నిజమైన SEX—ADVICE పొందవచ్చును. మీకు ఉండుకొన్న లక్షణములు వ్రాయుమూ, యింకా వివరాలకు కవరు పంపేది.

డాక్టరు రత్నం సన్స్,
(Estd 1904)
మలకపేట బిల్డింగ్సు-హైద్రాబాద్-2.
(దక్కన్)

నారసింహ లేహ్యము

బంగారుతో చేరినది. మేహము నిశ్శాత, విస్పత్తువ మొదలగు వాటిని హరించి బలమును రక్తవృద్ధినికలిగించును. 20తు॥ డబ్బీ రు.3-4. పోస్టేజి అ. 15.

ఏ వి.ఏ. అండ్ కో, "ఆయుర్వేదసమాజం"
పెరిదేపి నెల్లూరు జిల్లా

ఈ భార్యలంతా తమ భర్తల్ని, మధ్యతరగతి కుటుంబాల్లో వాళ్ళకి, సరిగ్గా ఎందుకు విలువ నివ్వగు? అన్న ఆలోచనకు సమాధానం దొరకనట్టే కన్పించింది. ఈ నిరంతర వర్గపోరాటం ఎక్కడనుండి పుట్టి, ఎక్కడ అంతమవుతుందీ అన్నదీ అర్థం లేనట్టే కన్పించింది. దానిక్కారణమూ కన్పించదు చాలా ఆలోచించేడు...

మానసికశాస్త్రం తిరగేసేడు. వ్యక్తి వ్యక్తి కోర్కెలేమిటి? ఈ మొండి తిలంపుల పుట్టుకెక్కడ? ఏ కారణంచేత? ఏ కోర్కెల అసంపూర్ణత, విపరీత మార్గాలోకి దారితీస్తుంది, మొదలైన ప్రశ్నలన్నీ తెల్ల గోడమీద నీడ బొమ్మల్లా వున్నాయి.... కుక్కగొడుగులు, మొండి చేతులు అనుకున్నాడు. యాజాలు...

కాఫీ కాళ్లూ చేతులు లాగడం ఎక్కువైయ్యేకనే తెచ్చింది. మాట్లాడకుండా త్రాగేడు కొంచెం ఉషారు కల్గింది సిగరెట్టు వెలిగించేడు.

"మామగారు ఉత్తరం వ్రాసేరు...!"

చదువుకున్నాడు. "వృద్ధాప్యం వల్లచికాకు, పరాకు హెచ్చవుతోంది. తోడుగా ఎవ్వరూ లేరు నువ్వా దూరంగా వెళ్ళిపోయేవు. వ్యవహారాలన్నీ కూడా పెడదారులు పట్టి, మురిగిపోతున్నాయి.

మీ అమ్మ ఆరోగ్యం కూడా సరిగ్గా వుండటం లేదు ఆందోళన కల్గిస్తూ వుంది. పైగా ప్రభుత్వం భూసంస్కరణల్ని అమల్లో పెడదామంటున్నారు.

నీ నూట ఏభై రూపాయిల జీతంలోనూ ఏం బావుకుని, త్యాగం చెయ్యగల్గేవో ఇప్పటికైనా అర్థం అయ్యిందనుకుంటాను.

నే చెప్పినమాట నువ్వు విననేలేదు. శుభ్రంగా వ్యవసాయం పెట్టమంటే పెట్టేవుకాదు. నీ అత్తింటి వారి తరఫ్ఫు మాటేవిని...వెళ్ళేవు..."

ఆ వరసలోవుంది. కని, పెంచి, చదువు చెప్పించినందుకు, ఆయనకు కృతజ్ఞతగా వుండలేదు, ఏం త్యాగం చెయ్యలేదన్న కోపం. ఒకొక్కసారి జాలి, ఆరాధనల్లో కరగిపోయి, అమ్మ, నాన్నా, గూర్చి ఏడ్పు వచ్చేది. నిజమే ఏం త్యాగం చేసేడు వాళ్ళకు. వాళ్ళ ఈ ముదసలి జీవితాల్లోకి. వెంబడే పెళ్ళాం మీద కోపం వచ్చేది. దాని మూలాన్నే తను దూరమైయ్యేడు. దాని సత్వంకు ఒప్పకొన్నాడు. తిట్లుపడి, తిని, సంపాదన సంపాదిస్తున్నాడు. అంతా ఎవరికోసం, దానికోసం...కనీసం ఒక్క పది రూపాయిలైనా నాన్నకి పంపించడానికి...అమ్మకు చీర కొని పెట్టడానికి చెల్లెళ్ళకు రవికలగుడ్డ పెట్టడానికి తను నోచుకోలేదు. చెయ్యలేక పోయేను గుండెలు కొట్లాడుకున్నా...

అది అంటుంది "ఏడు సంవత్సరాలైంది. ఒక్క నగ చేయించేరా! మా అమ్మే పెడుతోంది చీరలన్నీ. నిరుడు సంవత్సరం రెండుప్రింటెడు చీర్లు మాత్రం కొన్నారని" అల్లాంటి సమయాల్లో, రెండు సంవత్సరాల వెనకాల మాత్రం, తను రెండు, రెండంటే రెండు పంట్లాములు కుట్టించుకుని, వాట్లతోనే గడుపుతున్నాడన్న తలంపే వుండదు శారదకు. మానత్వం ఒగులకుండేమో అనీ అనిపిస్తే, గబగబా లేచి ఖండువా వేసుకుని బజారున పడ్డాడు.

కిళ్ళీకొట్టు దగ్గర నుంచుంటేనే, గుడ్డి వాడు వచ్చేడు. మిగిలిపోయిన పైస ఓటి వాడి చేతుల్లో పెడితే వెయ్యి చదివేడు. వంగివంగి నమస్కారాలు పెట్టేడు. ఒక్క కానీతో వాడు కడుపు నింపుకోలేక పోయినా, ఇచ్చిన దాతఎడ కృతజ్ఞత పొట్ట విడింది.

ఒక్కసారిగా శారద చేతుల్లో ప్రతీ ఒకటో తారీఖునా నూట ఏభై రూపాయిలు పోస్తున్నా, ఈ కృతజ్ఞత చూపదు; ఏం చేత?

సమాధానం దొరకక, సినీమాకి వెళ్ళేడు. అందులో ప్రేయసి సుఖంకోసం ప్రియుడు

ఏం, తలనొప్పి కొనుటకు వెదుకుతున్నారా?

సారిడన్
నొప్పిని పోగొట్టును
ఒక బిళ్ల 2 అణాలు

త్యాగం చేసేను. అదీ కథ అఖరుకు ప్రియుని మృత్యువుని కౌగలించుకోవలసి వచ్చింది.

చికాకు కలిగింది ఈ చెత్త 'త్యాగం' అనే పదం ఒట్టి స్వార్థంకోసం పుట్టబడ్డ పర్యాయపదం అనుకున్నాడు

ఒంట్లో బాగోలేదన్న వంకలో, పడుకుని గుడ్లెబుకుని చూస్తున్న భార్య మాపులు ప్రశ్నించుకుంటుంటేనే, యాజులు అన్నం

అతని స్నానానికి యేర్పాటుకూడావుంది ప్రణాళికలో

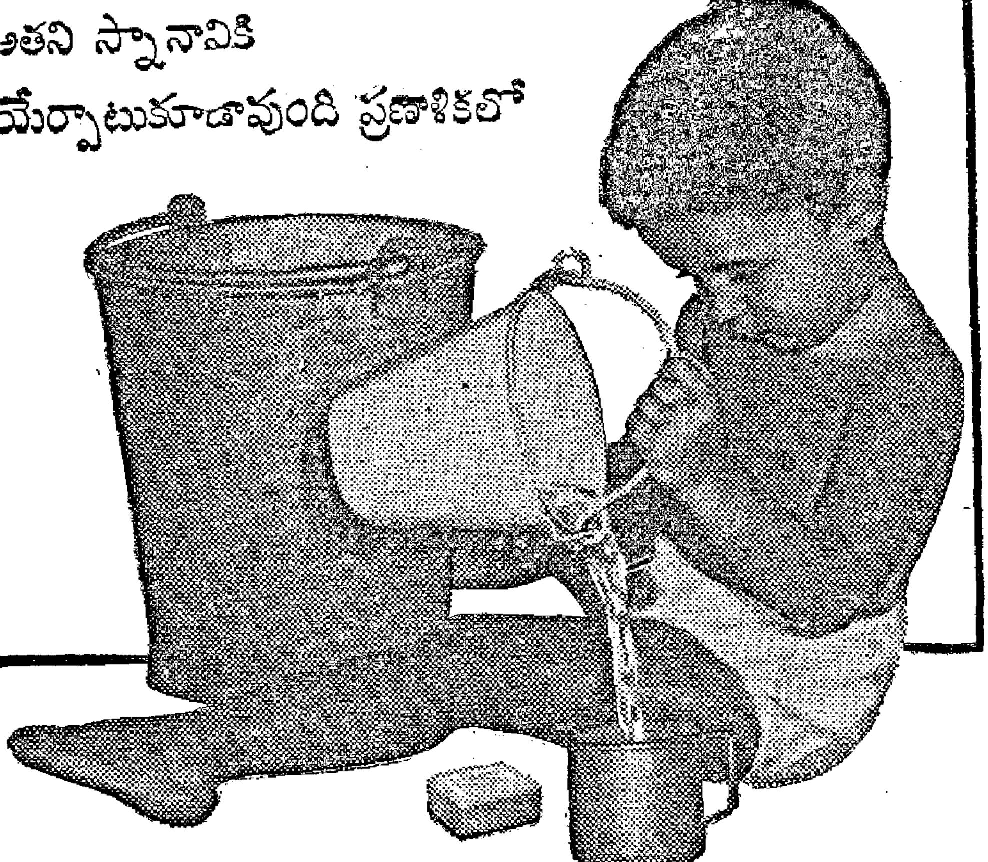

అవును, అబ్బాయి రాజును అతనివంటి అనేక లక్షల మందిని శుభ్రంగాను, ఆరోగ్యంగాను వుంచేందుకు చేసేది ప్రతిది దేశ క్షేమం కోసమైన ప్రణాళికలో ఒక ముఖ్యభాగం, మిగతా యితర వ్యాపారంలాగే, చిన్నదేగాని పెద్దదేగాని, లీవర్ బ్రదర్స్ వారికి స్వకీయమైన బాధ్యత వుంది యీ ప్రణాళికలో. దేశంకోసం వారు వహించవలసిన బాధ్యత యేమిటంటే—ప్రతీ చోటా మంచి సబ్బులను అందరికీ అందుబాటులో వుండేలటువంటి ప్రామాణిక ధరలకు అందివ్వడం.

వారి యీపాటులో లక్ష్యన్ని సాధించేందుకు లీవర్ బ్రదర్స్ వారికి కోట్లకొలది తోటివారున్నారు ముడి పదార్థాలను పండించే రైతులు. రైళ్లను, ఓడలను నడిపేవారు, ముడి పదార్థాల, తయారైన వుత్పత్తి సరకుల రవాణా కుపయోగించే మిగతావారు సన్‌లైట్, లైఫ్‌బాయ్ లక్స్ టాయ్‌లెట్, లక్స్. రిన్సో లాంటి ప్రసిద్ధికెక్కిన సబ్బులను తయారు చేసేందుకు తమ నేర్పు సామర్థ్యాలను యిచ్చేలటువంటి భారతదేశంలోని ప్రతి భాగానికి చెందిన స్త్రీ పురుషులు, వాటిని భారతదేశంలోని అన్ని భాగాలకు పంపిణీచేయు టోకు వ్యాపారస్తులు వాటిని నిలవచేసి అమ్మేటటువంటి చిల్లర వ్యాపారస్థులు తర్వాత, అందరికన్నా ముఖ్యం— నమ్మకమైన సరకులను కొనే ప్రజలు ఆరోగ్యం, ఆరోగ్య శాస్త్ర ప్రామాణికముల అభివృద్ధికి చాలవరకూ దేశానికి తోడ్పడుతున్న వుద్యమంలో వారంతాకూడా తోటివారు.

లీవర్ బ్రదర్స్ (ఇండియా) లిమిటెడ్

సన్‌లైట్ సబ్బు, లైఫ్‌బాయ్ సబ్బు, లక్స్ టాయ్‌లెట్ సబ్బు, లక్స్, రిన్సోలను తయారుచేసేవారు.

L. Com. 82-X52 TL.

పెట్టుకుని, తిని, విస్తరి మడచి, బయట పారేసేడు.

వడ్డం వాళ్ళేటప్పుడే "ఏ పూర్వ జన్మంలో నో పాపం చేసేవు. అందుకు అనుభవిస్తున్నావ్" అంది కర్మ.

ఒక్క క్షణం అనుకుని దుప్పటి కప్పుకున్నాడు. డాక్టర్ల కడుపులకోసం మేం త్యాగం చేస్తున్నాం అనే దోమల పాడుపుల మోత.

* * *

ఇంట్లోంచి ఆరోజు శారదను వాళ్ళమ్మ తీసుకు వెళ్ళడంతో, ఊరిపి తిరిగినట్లే అయ్యింది. మనస్సుకు స్వేచ్ఛ కల్గింది. ఏవో ఏవో అనుకున్నది. నాన్నకు, అమ్మకు, చెల్లెళ్ళకు, ఈ అదిలేని నెలల్లో చెయ్యగలను, దాంతో మనస్సు తృప్తి పడుతుంది. పైగా వాళ్ళందరూ కూడా తిన్న, ఓ ఉన్నత పీఠంమీద కూర్చో పెట్టుతారని ఆశలు పెట్టుకుని, కట్టుకున్నాడు యాజులు.

ఒకటి రెండుసార్లు, అలసిపో యివచ్చిన ప్రాణంకు, ఈ ఇంట్లో శూన్యం శారద లేమి వల్ల అలవాటు తప్పలేక బావురుమనిపించేది. అయినా దాన్ని క్రమ్మకునే వాడు. పైగా దాన్ని తలదుకోవడం, ఇన్నాళ్ళ అనుభవం ఉగ్గుపాలతో ద్వేషించేట్లు చేస్తోంది కనుక.

జీవితంలో ఎప్పుడూ స్త్రీ, మగణ్ణి లోకువగా చేసుకోవాలని, డబ్బు చీరల్లో దాచాలని, బంగారం దిగవేసుకోవాలని, తన కొంగుకు ముడివేసుకోవడం అందిరికీ చూపించాలన్న తీజాతురాల్లోటే ప్రపంచంలో పడుతుంది. అందువల్లే ఏకష్టం వచ్చినా, స్త్రీలవల్లే కల్గుతుంది అన్న సమాధానాన్ని నిరుగ్గా చేసుకున్నాడు. ఒకళ్ళిద్దరు ఆప్తయులదగ్గర చర్చించేడు. వాట్లా ఏకమయ్యేసరికి, అసలుజీవితం స్త్రీల్తో అట్టుడుడికిపోతుంది అన్న నిరుకూ కల్గించుకున్నాడు.

ఈ పరిణామం శారదమీద ద్వేషంగా మారిపోయింది. దాంతో తను డబ్బు ఖర్చు పెట్టి. "సెబాష్ ... చాలా మంచివాడు... పరసుడు...యోగ్యుడు...స్నేహపాత్రుడు" అన్న బిరుదాలు కొనుక్కుని గొప్పవాడూ అయ్యేడు యాజులు.

తల్లిదండ్రులుక్కు దీపావళికని బట్టలూ పంపేడు. చెల్లెళ్లకు, బావలుక్కు కొన్కాలు రవాణా చేసేడు ... వాళ్ళంతా మంచి గంధాలే అయి, మల్లె వాసనల్ని కలిపేసేరు ఉత్తరాల్లో ...

అవీ ఇవీ కలియడంతో వళ్ళే మర్చిపోయి శారదలేదేలే అనీ అనుకున్నాడుయాజులు...

* * *

ఆఫీసులో వుండగానే ఆరోజు టెలిగ్రాం వచ్చింది. "శారదకు చాలా జబ్బుగా వుంది ... పురుడు రాలేదు ... వెంటనే బయల్దేరి రావలసింది."

ఆ క్షణంలో వణికేడు. ఒక్కసారి ఏడు వత్సరాల సహచర్యం జ్ఞాపకం వచ్చింది, కణంకణంమీద నిల్చిపోయిన అనుభవాల్తో.. ఖంగారుగానే రైలుకు వెళ్ళేడు ...

అత్తవారింటికి వెళ్ళి, మెట్లు యెక్కుతున్నప్పుడే కాళ్లు వణికేయి. చెప్పలేని అనురక్తి, ఆవేదనే. ఎవళ్ళో తనవాళ్లు దూరమైపోతున్నట్లు...

అత్తగారువస్తూనే "మత్తుమందు ఇచ్చేరు. ఆపరేషన్ చేస్తేనేకాని ..." యద్దంలో గుక్కమ్మట నీళ్లు కుక్కుతుంది.

కుర్చీలో కూలబడ్డాడు ... శూన్యంలో నిండిన ఆవేదన సముద్రకెరటాలే అయితే.

గడియారం ఘంటలు గడిచేయి ... ఎదురుగావస్తున్న డాక్టరమ్మని చూచిలేచి అచేతనుడే అయ్యేడు యాజులు...

"అదృష్టవంతులు ... తల్లీ పిల్లాకూడా కులాసాగానే వున్నారు...వెళ్ళండి" ఉరుకులుగానే నడిచేగదిలోపల్కి వెళ్లేడు... ముత్తు మగతవిడి, చంద్రగహాంతంలా... శారద తనవైపు కళ్ళెత్తి, ప్రక్కనున్న పాపనిచూస్తూనే నవ్వింది.... మెరసిపోయిన కళ్ళల్లో జ్యోతుల్ని వెయ్యి వసంతాలే అయితే...

మంచంప్రక్కగానే కూర్చున్నాడు...

"ఎంతగా చిక్కిపోయేరు"

దుఃఖం వచ్చింది. ఎందుకో చెప్పలేని కదలిపోయిన కదళీఫల వృక్షంలా.

"పాపాయిని..."

మెమ్మదిగా అడ్డం తొలిగించింది.

రక్తం చిమ్మిన ఎరుపుతో ప్రపంచాన్ని చూడలేక పూర్వశ్రీవాసుల్తో పిల్లపోతున్నాడు...

కళ్ళల్లోకి చెమరి మసగ్గవపొవలెక్కుతున్నాడు ... శారద... కరిగిపోయింది ... అందులో ఆరాధన, ప్రేమ అనురాగం, త్యాగం అన్నీ మిళాయించే, అయ్యింది.

ఎంతవెర్రివాజమ్మ వయ్యేవుయాజాలూ! స్త్రీ ఎప్పుడూ త్యాగంచేసేది. నీకోసం, నీభావికోసం, సంతతికోసం, మృత్యువుతో పోరాడి, జీవించేత్యాగి...అదే పురుషుడుకే స్త్రీకి లేదా? పురుషుడు బ్రతుకన్న ప్రశంతకంతో పోరాడి త్యాగంచేసేననుకుంటాడు, అదే స్త్రీ సృష్టి జీవన్మరణాలమధ్య త్యాగంతో సౌధాలుకట్టుకుంటుంది"అన్నట్టే ఉంటే బావురుమని పోయేడు.

ప్రక్కతలగడలో దుఃఖం ఆపుకోలేక మొఖం దాచుకుంటే శారద మెమ్మదిగానే ముంగురులు సద్దుతూ?

"పాప, మీ పోలికే..." అంది...

ఏమనాలో తెలియక, ... పిక్కల్లోకి చూసి, తల వంచుకున్నాడు యాజులు.

★

రాజూ - పేదా
వెల రూ 2-0-0
పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకం.
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
మద్రాసు-1.

సిద్ధముగా ఉన్నది
టామ్‌సాయర్ ప్రపంచయాత్ర
అనువాదం :
నండూరి రామమోహనరావు
వెల రు 2-0-0
తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము
ఆంధ్రగ్రంథమాల - మద్రాసు 1.